

Samoupravno planiranje v praksi

Z novo ustavo, zakonom o združenem delu in z zveznim zakonom o samoupravnem planiranju smo se dogovorili za nov vsebinski odnos do izdelave samoupravnih planov na vseh ravneh. To pomeni, da je postal delovni človek osnovni subjekt in nosilec samoupravnega planiranja tako v TOZD kot v krajevni skupnosti, v materialni proizvodnji in družbi nasploh.

Torej ne gre več za državni centralistični plan, s katerim država vodi funkcijo in razpolaga s sredstvi razširjene reprodukcije, niti ne gre več za klasični podjetniški plan.

Ugotavljamo, da smo v obdobju samoupravnega planiranja dosegli pomembne uspehe in rezultate tako na področju materialne kot splošne in skupne porabe, družbenega in osebnega standarda. Ti rezultati niso vidni le iz podatkov, temveč na vsakem koraku — od KS do federacije.

Lahko bi dosegli še boljše rezultate, če bi se delovni ljudje in vsi odgovorni nosilci zavedali, da je samoupravno planiranje poleg pravice tudi obveznost in dolžnost vseh delovnih ljudi. Na žalost pa ugotavljamo — tudi v naši občini — da 20 % TOZD nima samoupravnih planskih dokumentov. Po ugotovitvi sekretarja mariborske regije je tam takih TOZD 25 %. Po nekaterih ugotovitvah republiškega pravobranilca samoupravljanja pa je takih organizacij celo do 50 %.

Problem je tudi v tem, da samoupravni plani niso celoviti in da mnogo delovnih organizacij poleg osnovnih planov nima tudi planov o zdravstvu, socialni, krajevni skupnosti, zunanjetrogovinskih odnosih, kadrih, stanovanjski gradnji, ljudskem odporu itn.

Ali ni tudi to razlog, da delovni ljudje menijo, kako so prispevki in plani s teh področij v svobodni me-

njavi obdavčitve, obveznosti — nekaj, kar se delovnim ljudem odvzema ali predpisuje z zakoni in odloki občin, mesta in republike ter samoupravnih interesnih skupnosti s področja gospodarske dejavnosti?

Velika pomanjkljivost je tudi v premajhni organiziranosti naših planskih služb, slabi kadrovski zasledbi in pomanjkljivem sistemu dopolnilnega izobraževanja teh kadrov. Tudi sistem informiranja ni izboljšovan, informiranja, na osnovi katerega bi delovni ljudje lahko sprejemali odgovornejše in realnejše planske usmeritve.

Zato ni čudno, da TOZD brez planov sprejemajo ad hoc odločitve in različne ekonomsko neutemeljene investicijske naložbe, s čimer dostikrat podvajajo zmogljivosti, ki nimajo trga ne doma ne v tujini. Kje so razlogi, da gradimo 181 tovarn za alkoholne pijače, da predvidevamo rekonstrukcijo 13 tovarn za sladkor in gradimo 9 novih z zmogljivostjo 1.200.000 ton letno, v SFRJ pa porabimo 8000 ton — za viške zaradi nekonkurenčnosti nimamo trga tudi v tujini?

V nekaterih panogah delamo s polovičnimi zmogljivostmi.

Seveda pa močno čutimo pomanjkanje republiškega zakona o planiranju. Nimamo enotne metodologije za spremljanje uresničevanja tega področja, za spremljanje rezultatov in investicijskih odločitev.

Predlogi za izboljšanje tega stanja se ponujajo kar sami:

— Samoupravno planiranje je pravica, dolžnost in obveznost vseh subjektov na vseh ravneh.

— Samoupravni plani morajo biti celoviti in medsebojno usklajeni.

— Potreben nam je republiški zakon o planu, potrebujemo enotno metodologijo in ažurno informatiko.

— Gospodarska zbornica naj organizira sistematično izobraževanje kadrov in razvojno-planskih služb.

— Združeno delo ni plačnik za nedogovorjene in neuskajane planske oz. investicijske odločitve, katerim bi botrovali podjetniki ali občinski interesi.

Medtem ko je VIII. kongres ZKS že minil, se na XI. kongres ZKJ komunisti zavzeto pripravljajo. Še posebno trije delegati, ki jih je izvolil OK ZKS Ljubljana Moste-Polje: Jože Breznik, Nežka Čad in Franc Rejce.

Za pogovor smo poprosili delegata Jožeta Breznika.

— **Tovariš Breznik! Sekretar si osnovne organizacije ZK v TOZD Tovarna embalaže v Saturnusu. Kako ste v osnovni organizaciji obravnavali kongresno gradivo?**

Ko smo se na sestankih OO pogovarjali o resoluciji za VIII. kongres ZKS in o predkongresnih materialih, smo vse gradivo ocenjevali izredno življenjsko. Predvsem smo se poglobili v tisti del resolucije, ki govori o gospodarjenju in planiranju.

— **Ob tem ste nedvomno ocenili tudi lausko poslovanje »doma« in se seznanili z letošnjim planom?**

Če pogledamo plan našega TOZD za leto 1978, lahko ugotovimo, da je letošnji po obsegu fizične proizvodnje višji za 5 do 6 %, izvoz pa za 18 % od lanskoletnega. To je tudi v mejah kongresne resolucije, ki pravi, naj bi se proizvodnja povečala od 5 do 7 %.

— **Kako boste to dosegli — mislimo predvsem na komuniste?**

Stalna naloga komunistov je, da širimo svoje znanje in da se šolamo ter usposabljam na raznih šolah, tečajih in seminarjih za čimboljše samoupravljalce v delovni organizaciji in zunaj nje kot delegati posameznih SIS itn.

— **Na vaših sestankih ste večkrat spregovorili tudi o organiziranosti in delovanju osnovne organizacije. Šte sprejeli kak zaključek?**

Mislím, da je za organiziranost in vodenje OO ZK eden najpomembnejših predkongresnih dokumentov ravno statut ZK in predlog sprememb — predvsem tistih, ki govorijo o reorganiziranju organizacije. Tu mislim na večje delovne organizacije z več TOZD, ki so se povezovale med seboj s konferenco, medtem ko se sedaj te po novem statutu ukinjajo. Mislím pa, da bi bilo treba v večjih delovnih organizacijah organizirati neke vrste povezovanje med posameznimi TOZD predvsem zaradi razpravljanja in dogovarjanja na ravni delovne organizacije.

— **Med akcijskimi nalogami ZK je nedvomno tudi zakon o združenem delu. Kako je s tem v Saturnusu?**

Z izidom novega zakona o združenem delu smo morali v delovni organizaciji spreminiti tudi nekatere samoupravne akte. Nekatere smo že sprejeli, sedaj pa pripravljamo druge.

Na ravni TOZD pripravljamo dogodkovni sporazum, sporazum o združevanju dela v TOZD in sporazum o delitvi sredstev skupne porabe;

na ravni delovne organizacije pa so v pripravi statuti TOZD in delovne organizacije, sporazum o združevanju TOZD v delovno organizacijo in sporazum o menjavi dela s skupnimi službami.

Naj omenimo še podatek, da je v Saturnusu od vseh delavcev kar 7,8 % članov ZK.

— **Tovariš Breznik, želimo ti uspešno delo na XI. kongresu ZKJ in hvala za pogovor.**

Obema našima sogovornikoma lepa hvala za sodelovanje.

APRILSKI SPOMINI

(NADALJ. S 1. STRANI)

skega razreda. Delavski razred je dvignil svoj glas in jasno opozoril vladajoče kroge takratne družbe, da je prisoten v družbi kot zavestna sila, da morajo računati z njim ob slehernem koraku, ob sleherni akciji.

V spomin na te dogodke železničarji vsako leto 15. aprila praznujejo svoj praznik — dan železničarjev. Letošnja osrednja proslava je bila 14. aprila ob 11. uri pred spomenikom na Zaloški cesti. Slavnostni govornik je bil sekretar mestnega komiteja ZKS Ljubljana Marjan Orožen.

Med številnimi prireditvami ob dnevu železničarjev naj omenimo vsakoletno podelitev priznanj. V kino dvorani Šiška so podelili 444 slovenskim in istrskim železničarjem zlata priznanja za 30-letno neprekinjeno delo na železnici; za 10-letno delo na železnici je 263 železničarjev prejelo bronasta priznanja; 460 srebrnih priznanj pa je bilo podeljenih za 20-letno delo na železnici.

»Petnajstopriške nagrade« skupnosti jugoslovanskih železnic so letos prejeli Sekcija za vzdrževanje prog Ljubljana, Sekcija za vleko Novo mesto, Franc Šos, Feliks Vindiš in Vilibald Jordan.

M. P.

PISMA BRALCEV

PODROBNI URBANISTIČNI (REGULACIJSKI) NAČRT

Na podlagi predhodnih pogovorov med predstavniki Soseske, SO Ljubljana Moste-Polje in zavodom za družbeni razvoj Ljubljane je bila v juliju 1977 sklenjena pogodba o izdelavi podrobnega urbanističnega (regulacijskega) načrta mestnega območja občine Ljubljana Moste-Polje.

Izhodiščne ugotovitve, da je dosežani razvoj na nekaterih področjih preokrajil zahtevane okvire GUP razvoja mesta Ljubljana in povzročil vrsto neresenih komunalnih, oskrbnih in drugih problemov, so narekovele naslednjo vsebino naloge:

— opredelitev neposrednih področij in predlog rešitve problemov na teh področjih s parcialnimi spremembami GUP pred novelacijo tega dokumenta, — prostorska realizacija srednjeročnih programov razvoja SO Ljubljana Moste-Polje, — priprava občinskih predlogov za novelacijo GUP mesta Ljubljana.

Iz ocene dosežanega razvoja ter potreb in možnosti razvoja so bili opredeljeni naslednji cilji:

— zagotoviti skladni razvoj socialne infrastrukture, — utrditi racionalno rabo prostora ter odnos med stanovanjskimi in proizvodnimi površinami,

— uskladiti podrobni načrt s prostorskim kmetijskim planom, — poiskati možnost vključevanja nedovoljenih gradenj v nova naselitelna območja, s tem pokriti potrebe po organizirani stanovanjski gradnji ter preprečiti nenačrtno širjenje urbanizacije,

— uskladiti opremljenost posameznih področij z dograjevanjem deficitarnih napeljav.

Mrežni plan predvideva izdelavo štirih dokumentov:

1. oceno dosežanega urbanističnega razvoja z opredelitvijo potreb in možnosti urbanističnega razvoja, ključnih problemov in ciljev urbanističnega urejanja,

2. zasnovo podrobnega urbanističnega načrta,

3. predlog podrobnega urbanističnega načrta,

4. predlog za spremembo GUP.

Do konca leta 1977 so bili izdelani prvi dokumenti in variantni predlogi drugega dokumenta. Za pripravo le-teh je bilo treba ugotoviti obstoječe stanje (zazida-

nost območja po dejavnostih, registracije nedovoljenih gradenj, inventarizacijo komunalne infrastrukture, vključitev prostorskega plana za potrebe kmetijstva), izdelati primerjavo stanja z določili GUP (ugotavljanja stopnje pozidavnosti, prostih površin, preseganje okvirov predvidenih zazidalnih otokov) in pridobiti razne demografske podatke.

Izdelano gradivo so obravnavali IS, odbor za urbanizem, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo, razvojna gospodarska skupnost in krajevne skupnosti. Vsem krajevnim skupnostim in razvojni gospodarski skupnosti je bilo posredovano gradivo — povzetek za razpravo — z grafičnimi prilogi. Dogovorjeno je bilo, da posredujejo pripombe in predloge oddelku za gradbene in komunalne zadeve do 27. 3. 1978. Do danes smo prejeli odgovore le od razvojne gospodarske skupnosti in naslednjih krajevnih skupnosti: Bizovik, Zadobrova-Sneberje in Zadvor. Izbor ustrezne variante nadaljnega razvoja občine je pogojen z aktivno udeležbo in opredelitvijo programov vseh nosilcev planiranja — tako razvojne gospodarske skupnosti kot krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti. Izbrani model razvoja bo po obdelavi kot predlog podrobnega urbanističnega načrta dan v javno razpravo, ki je po mrežnem planu predvidena v mesecu maju oz. juniju letošnjega leta. Po zaključni javni razpravi bosta na podlagi pridobljenih pripomb in predlogov izdelana

1. končni predlog za spremembo GUP na nekonfliktnih področjih (KS Hrušica-Fužine, Bizovik, delno Zadvor, Vevče-Kašelj in delno Zadobrova-Sneberje);

2. predlog za novelacijo GUP, ki bo skupaj s predlogi drugih ljubljanskih občin usklajen na ravni mesta.

ODELEK ZA GRADBENE IN KOMUNALNE ZADEVE

JADEK

Ob rob gradnji poslovne stavbe v Mostah

Na prostoru med zgradbo občinske skupščine, VI. gimnazije in športnim igriščem, ki ga je določil LUZ, je SGP Pionir Novo mesto kot investitor in izvajalec predvidel gradnjo poslovne stavbe, kombinirane s stanovanjskimi prostori. Svojo zamisel je predstavil v obsežnem gradivu, kjer so projektanti predvideli možne rešitve za funkcionalnost objekta, in prepletenost z okoljem. Predvidena zgradba z uvozom v kletne prostore, ki je v njih predvidena 2-etažna garaža, zadira v del športnega igrišča. Prav zmanjševanje

vanje prostora za športno igrišče je temelj nasprotovan predvideni gradnji. Da bi uskladili odprta vprašanja in ugotovili možne rešitve, je služba za družbene dejavnosti SO Ljubljana Moste-Polje organizirala dva razgovora s projektantom, VI. gimnazijo, predstavniki KS Moste, TVD Partizan Moste, stanovanjske komunalne skupnosti in LUZ. Žal na obeh razgovorih ni bilo mogoče rešiti vseh odprtih vprašanj, ker se tudi predstavniki KS Moste zaradi neznanih razlogov niso udeležili obeh razgovorov.

Tako obstaja problem gradnje še vedno odprt, ostaja predmet polemik — vse dotlej, dokler ne bo mogoče uskladiti stališč in odprtih vprašanj in na tej osnovi poiskati možnih rešitev.

Vedno hitrejši utrip družbene in gospodarskega razvoja občine, ki terja tudi gradnjo poslovnih prostorov, zahteva organizirano delo, smotno načrtovanje in sodelovanje vseh nosilcev družbenega in gospodarskega razvoja.

JANEZ LAH

Mednarodni dan invalidov

Društvo invalidov Ljubljana Moste-Polje je za mednarodni dan invalidov pripravilo 7. aprila v kulturnem domu na Vevčah proslavo s kulturnim programom. Slavnostni govornik je bil predsednik društva Ivan Pušnik, v kulturnem programu so sodelovali recitatorji OŠ Ketteja in Murna, folklorna skupina OŠ Polje, trio Ladko Korošec-Marjan Benedičič — Milan Stante ter mešani pevski zbor KUD Vide Pregarc (na sliki). (Besedilo AM, slika Hvastija)

KULTURA • KULTURA • KULTURA

— V začetku aprila je bilo v Novih Jaršah predavanje Staneta Žagarja Španija, dežela sonca.

— V združnem domu v Zadvoru je bila proslava ob spominu na bitko na Pugledu. V kulturnem delu programa je pel mešani pevski zbor KUD Vide Pregarc, zaigrali so harmonikarji, recitirali pa dijaki močasnške gimnazije.

— V Šentjakobu so nastopili Ladko Korošec, Marjan Benedičič in Milan Stante.

— V Javornu je pel Koroški akademski oktet.

— Kulturno-umetniško društvo iz Dolskega je pripravilo komedijo Dušana Jovanoviča Generacija.

— V počastitev VIII. kongresa ZKS je bila proslava v KS Moste. Nastopili so pevski zbor Vide Pregarc, učenci glasbene šole, recitatorji OŠ Ketteja in Murna in Marjan Benedičič.

— Prireditve kulturne akcije redno potekajo po programu.

ALENKA LOBNIK-ZORKO

● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ●

LE REZULTATI UVELJAVLJAJO ORGANIZACIJO ZRVS

Nedavna volilna konferenca naše občine se je razlikovala od mnogih dosedanjih tako po razpoloženju delegatov kot po delovnem ozračju. V uvodnem referatu in v razpravah so ugotavljali pomemben napredek na vseh področjih delovanja rezervnih starešin. Organizacija ZRVS je postala pomemben dejavnik v vseh KS in v občini pri uresničevanju dogovorjenih politik in ustvarjanju družbenopolitičnega ozračja. K temu je seveda pripomogla tudi jasna orientacija vse družbe glede na mesto in naloge organizacije ZRVS kot družbene organizacije, pomemben za razvoj samoupravljanja v TOZD, KS, pri delu z mladino itn.

Pomemben napredek je ugotovljen pri strokovnem pouku rezervnih starešin. Postopno so prehajali s teoretičnega na praktični del, kjer so se starešine v naravnih razmerah preizkušali in izobraževali za različne in celotne naloge. Uspešnost takega pouka so zagotavljali tudi pripravljani seminarji po vseh krajevnih organizacijah. Rezultati tako resnega dela se kažejo tako v velikem številu udeležencev starešin (med 85 in 90 %) ter v visokih strokovnih rezultatih in ocenah, ki so jih dosegli.

Na konferenci je bila ponovno poudarjena potreba ne le po splošnem strokovnem znanju starešin, temveč tudi po posameznih rodovih in strokah. V naslednjem obdobju tega predloga še ne bo moč realizirati, kajti občinska organizacija le nima vseh možnosti za organiziranje takega pouka; poleg tega so za pouk zadolžene operativne enote armade, ki za svoj sestav to tudi opravljajo.

Pri občinskem odboru v večini krajevnih organizacij ZRVS je v preteklem obdobju zaživelo delo aktivov komunistov. Tudi to je dalo zelo dobre rezultate. Aktivni so oblika in metoda delovanja komunistov, ki zagotavljajo akcijsko enotnost in ustrezno politično naravnost ob najpomembnejših akcijah. Uveljavljanje teh aktivov kaže, da velja tudi v bodoče razvijati take oblike in metode dela.

Rezervne starešine so zelo uspešno sodelovali v društvi Partizan, v šolah, ob akcijah za samoprispevek idr. Glede tega so bili najuspešnejši — po navedbah razpravljalcev v krajevnih organizacijah Šmartno, Zadobrova, Zalog in drugod. Aktivnost rezervnih starešin je bilo čutiti povsod in nekatere delegacije so v večini sestavljene iz rezervnih starešin.

Konferenco so pozdravili predstavniki ZRVS drugih občin, predstavnik občinskega komiteja ZK Pavel Jeriha pa je v svoji razpravi ugotovil, da se je občinska organizacija ZRVS prebila iz zastoja in uspešno uveljavila. To dokazujejo rezultati in to zagotavlja tudi uspešno bodoče delo. Sekretar skupščine občine Zvone Tušak pa je poudaril, da so rezervne starešine zelo postrževalni in je njihov vpliv čutiti tudi pri delu občinske skupščine. Več pozornosti pa velja v bodoče posvetiti delu z mladino.

Podpredsednik republiškega in predsednik mestnega odbora ZRVS Franc Kranjc je delovanje rezervnih starešin v naši občini označil kot zelo uspešno in pomembno za delovanje republiškega in mestnega odbora.

Predsednik občinskega odbora ZZZ NOV Lado Mazovec je poudaril dobro sodelovanje in zadovoljstvo borcev ob dobrem delu rezervnih starešin. Poudaril pa je tudi posebne naloge na področju dela z mladino in ubujanja tradicij NOB kot tudi oblike vzgajanja razredne in borbene zavesti mlajših narodov.

Konferenca je izvolila predsedstvo občinske zveze, sekretariat predsedstva, odbor za kontrolo materialno-financijskega poslovanja, samoupravno sodišče ter delegate za mestno in republiško konferenco ZRVS. Ponovno sta bila izvoljena: za predsednika Franc Bavec in za sekretarja Franc Rojc.

V sprejetem akcijskem programu so tudi v bodoče poudarjene najpomembnejše naloge pri organiziranju strokovnega pouka rezervnih starešin po enotnih programih za Slovenijo, delo z mladino po šolah in v pohodnih enotah, sodelovanje pri izbiri za vojaške šole in poklice, sodelovanje pri obrambnih pripravah v KS in drugo.

Predsednik Franjo Bavec je v zaključni besedi poudaril pripravljenost rezervnih starešin za opravljanje sprejetih nalog in zaželel tudi v naslednjem obdobju dobro sodelovanje in podporo vseh družbenopolitičnih dejavnikov v občini.

Na koncu je pozval vse starešine, da se udeležijo srečanja rezervnih starešin Jugoslavije, ki bo letos v Sloveniji in bo velik del obveznosti prevzela tudi občina Moste-Polje.

ANDRIJA VLAHOVIČ